

traducerea dnei Maria-Cornelia Ică jr – ca „o veritabilă busolă în călătoria duhovnicească” spre sine însuși, „spre locul inimii și viața Duhului” (Arhidiacon. Ioan I. Ică jr).

Pr. Drd. Cătălin Crișan

Pr. Prof. Univ. Dr. Dumitru Megheșan, *Rugăciunea lui Iisus: mijloc terapeutic de purificare a minții*, Editura Universității din Oradea, 2010, 277 p.

Constituindu-se ca temei al spiritualității ortodoxe, sau „coloana ei vertebrală”, cum spune Nichifor Crainic, despre „*rugăciunea lui Iisus*” sau despre metoda „*sfinței rugăciuni și atenții interiorizate*” s-a scris foarte mult de-a lungul vremii. Părintele Profesor univ. dr. Dumitru Megheșan, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Oradea, tratează același subiect dintr-o perspectivă adaptată vieții omului contemporan, debusolat oarecum în relativismul vieții, determinată de angoasa specifică epocii postmoderne, ancorată cu precădere în economic, financiar și comercial, animat de supertehnologie, în detrimentul dimensiunii spirituale a vieții omenești...

Cartea sa reușește să pună în valoare mintea, ca loc central al vieții sufletești în determinarea spirituală menită să împlinească căutările febrile ale omului contemporan.

Cartea este structurată în opt capitole, după cum urmează:

Capitolul I, „*Problematika lumii contemporane*” (p. 15-71) se referă mai întâi la motivele care au determinat dezbaterile temei referitoare la Rugăciunea lui Iisus. Se analizează apoi starea de sănătate a minții ca dat al creației divine, urmată de îmbolnăvirea ei ca traumatism psihic, în urma căderii omului în păcat.

Capitolul II analizează „*Patologia minții căzute*” (p. 71-101), manifestată prin pervertirea cunoașterii, perceperea contorsionată a realității, inversarea itinerarului rațional al minții, derivarea dorinței și perversitatea plăcerii.

Capitolul III, „*Factorii de sanogeneză psihică*” (p. 101-146) are în atenție acțiunea de psihoprofilaxie și raportul ei cu rugăciunea minții, precum și mistagogia pornirilor primite ale omului.

Capitolul IV prezintă „*O pledoarie pentru rugăciunea minții*” (p. 146-175), iar *capitolul V* privește în concret „*Rugăciunea lui Iisus sau potrivirea minții umane la mintea lui Hristos ca stare de metanoia chenoitică*” (pag. 175-185); urmat de *capitolul VI* referitor la „*Terapia psiho-fizică prin rugăciunea minții*” (pag. 185-245).

Ultimul capitol se constituie ca „*Propunere de reorientare a vieții omului sufocat de civilizație: drumul spre îngeri*” (p. 245-261), iar în partea finală, constituită în *capitolul VIII*, este prezentat *Acatistul Sfântului Ioan Bogoslovul*, ca „revenire la starea de feciorie a minții” (p. 261-277), aparținând Preacuviosului Părinte Daniil de la Rarău (Sandu Tudor), mentorul „*Rugului Aprins*” de la Mănăstirea Antim.

Chiar și numai acest enunț sumar al principalelor probleme dezbătute, oferă posibilitatea de a aprecia conținutul variat și plin de sens al prezentului studiu, ca pe un îndreptar menit să lumineze sufletul cititorului, orientându-l spre un orizont veșnic deschis al devenirii sale axiologice; determinându-l să părăsească labirintul căutărilor pătimașe, spre a primi lumina

Recenzii

vieții lui Hristos care îi dă propria identitate, după cum îndemna cunoscutul scriitor Lev Tolstoi: „... veniți-vă în fire preț de un ceas și veți vedea limpede că singurul lucru important în viață nu-i ceva exterior. Avem nevoie doar de ce se află în noi” (*Despre Dumnezeu și om – din jurnalul ultimilor ani*, Editura Humanitas, București, 2006, p. 188-189). În acest context, *Rugăciunea lui Iisus* este un adevărat remediu duhovnicesc, pe măsură să-l ajute pe omul contemporan să depășească împrăștierea seculară, dominată de nesiguranță, stress și angoasă depresivă, aducându-i liniștea atât de necesară sufletului ca regăsire de sine în *harul numelui lui Iisus*, deschizător al bucuriei plină de optimism dinamic și creator...

Ca urmare, recomandăm călduros prezentul volum, cu aprecierea că tema dezbătută este judicios conturată, temeinic documentată și academic expusă, într-un stil sobru, fluent și accesibil.

Totodată, ne exprimăm satisfacția că autorul, după temeinice studii în țară și în străinătate, onorează catedra de Dogmatică la Facultatea de Teologie din Oradea, cu mențiunea că alfabetul teologiei l-a deprins la Seminarul Teologic din Caransebeș, făcând parte din clasa care a dat învățământului teologic românesc cinci cadre universitare.

Pr. Prof. Dr. Sorin Cosma

Arhimandrit Serafim Alexiev, *Veșnicia, amară sau fericită? Viața de după moarte*, traducere din limba bulgară de Gheorghică Ciocoi, Editura Sophia, București, 2011, 111 p., ISBN 978-973-136-262-5

Teologia bulgară a anilor '70 a avut un exponent de seamă în persoana arhimadritului Serafim Alexiev. Înclinarea Bisericii Ortodoxe Bulgare înspre ecumenism a determinat plecarea acestuia de la Academia Teologică din Sofia. Acest lucru nu i-a răpit zelul de a scrie despre diversele probleme ale Ortodoxiei. Astfel, cartea „*Viața de după moarte*” reprezintă un răspuns la întrebările omului legate de existența sufletului, existența vieții după moarte și despre ceea ce se întâmplă cu omul la despărțirea sufletului de trup.

Limbajul autorului este simplu și ușor de înțeles de către credincioși, făcând posibilă astfel, înțelegerea în totalitate a mesajului propus.

Cartea este structurată pe două mari secțiuni, având titluri sugestive: „Moarte după moarte”, respectiv „Viață după viață”.

Prima secțiune explică titlul atribuit arătând că a doua moarte semnifică chinul cel veșnic sau eterna înstrăinare de Dumnezeu. Calea înspre iad începe din viața aceasta, pământească, prin îndepărtarea noastră moral-duhovnicească de Dumnezeu. Această îndepărtare conduce, de fapt, la apropierea de satana. Citând din Sfântul Ioan de Kronstadt, arhimadritul Alexiev arată că de fapt „*starea actuală a sufletelor noastre preînchipuie starea lor viitoare. Cea viitoare însă va fi continuarea stării noastre lăuntrice actuale, numai că în chip schimbat, după legăturile treptei sufletești. Pentru cei drepti aceasta se va preface în plinătate a veșnicei slave, iar pentru cei păcătoși în plinătate a chinurilor veșnice*” (p. 20-21). Cheia mântuirii constă în credință și pocăință, care trebuie să fie în acord cu voia liberă a omului.